Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 23 апрель 1972 йил, якшанба | № 96 (15.267). | Баҳоси 2 тийин.

ФАН ЧЎҚҚИЛАРИНИ ЭГАЛЛАЙЛИК

Студентларнинг республика слёти

Алишер Навоий номли Давлат академик опера ва балет театри пештоқини Ўзбекистон олий ўқув юртлари аълочи студентлари республика слётининг эмблемаси — машъала тутиб кўтарилган қўл безади. В. И. Ленин туғилган куннинг 102 йиллиги кунида республика студентларининг вакиллари КПСС XXIV съездининг қарорлари асосида ўз вазифаларини муҳокама қилгани бу ерга келишди. Ўқув аълочилари, қурилиш отрядларининг жангчилари, ёш тадқиқотчилар зални лиқ тўлдиришди.

Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғафуржонов слётни очди. КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюросидан иборат составдаги слёт фахрий президиуми гулдурос олқишлар билан сайланади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов слёт қатнашчиларига қарата нутқ сўзлади.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министри Ғ. А. Абдураҳмонов республика олий мактабларида таълим-тарбия иши даражасини ошириш тўғрисида доклад қилди.

Докладчи ва слётда сўзга чиққанлар олий мактаб ишини юксалтириш, малакали мутахассислар тайёрлаш даражасини янада ошириш учун КПСС XXIV съездининг қарорлари жуда катта аҳамиятга эга бўлганлиги тўғрисида гапирдилар. Уларнинг ҳаммаси ҳозирги вақтда студентлар ва ўқувчилар тайёргарлик сифатини барча чоралар билан яхшилаш, олий мактаблар ва ўрта махсус ўқув юртларида таълим-тарбия ишини доимо такомиллаштириб бориш керак, деган ягона фикрни изҳор этдилар.

Бунинг зарурлигини КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев студентларнинг 1971 йил октябрида бўлган Бутуниттифоқ слётида сўзлаган нутқида очиқ-ойдин таъкидлаганди. Мана шу ғоят муҳим партиявий ҳужжатда совет олий ва ўрта махсус мактабларининг КПСС XXIV съезди қарорларидан келиб чиқувчи энг муҳим вазифалари ифодаланган. Студент ёшларга ижодий илҳомбахш билим олиш ва меҳнат қилишда оқ йўл тиланган эди.

Ўқиш процессини яхшилаш тўғрисида ҳормай-толмай ғамхўрлик қилиш билан бирга, ўқувчи ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашдек ишнинг бошқа жуда муҳим томонини унутиб қўймаслик керак. Ўқув юртида тарбия иши қанчалик яхши қўйилган бўлса, студент ва ўқувчиларнинг онги шу қадар юқори бўлади, улар фанларни шу қадар астойдил эгаллаб боради ва ўзида замонавий типдаги совет мутахассиси сифатларини муваффақиятли камол топтириб боради. Ўқиш процесси доимо тарбия процесси билан баб-баравар бормоғи лозим. Ўзбекистон Фанлар академиясининг президенти О. С. Содиқов, «Ўзбектекстильмаш» бирлашмасининг бош директори И. Л. Пьяних ва бошқалар ҳам шу ҳақда гапирдилар.

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг студенти Ленин стипендиати, республика Олий Советининг депутати Зайниддин Тожиев минбарга чиқади.

— Биз, совет студентларига муваффақиятли ўқиш, фан, техника, маданият чўққиларини эгаллаш учун ҳамма шароитлар яратиб берилган. Буни бизнинг университетимиз тимсолида ҳам кўрса бўлади. Сўнгги йилларда биз учун катта-катта ўқув корпуслари, ётоқхоналари бўлган ажойиб студентлар шаҳарчаси қуриб берилди. Студентлар ҳаётининг моддий ва маданий-маиший шароитларини яхшилаш тўғрисида катта ғамхўрлик қилинмоқда. Биз оталарча ғамхўрликлари ва диққат-эътиборлари учун партия билан ҳукуматимизга жон дилимиздан миннатдорчилик билдирамиз.

Слёт қатнашчилари Тошкент Политехника институтида таълим олаётган вьетнамлик студент Нгуен Куанг Данг нутқини узоқ давом этган олқишлар билан кутиб олдилар.

— Вьетнам ёшлари, — деди у, ватанини мардонавор ва саботли меҳнат қилиш билангина ҳимоя этиш, бахтли ҳаёт қуриш мумкинлигини яхши биладилар. Биз социалистик мамлакатларнинг, даставвал Совет Иттифоқининг озодлик ва мустақиллик учун курашимиздаги бирдамлиги ва кўрсатаётган ёрдамига қойилмиз.

Мен геология-разведка факультетида ўқияпман. Группамиздаги 37 студентдан 10 киши вьетнамликлар. Даставвал биз ўқишда анча қийналдик. Муаллимлар, дўстларимиз совет студентларининг ёрдами туфайли биз биринчи сессияни «яхши» ва «аъло» баҳоларда топширдик.

Мамлакатимизнинг студентлари барча совет кишилари, студентлари ва ёшлари бизга нақадар самимий меҳр-муҳаббат билан қараётганликларини кўриб-билиб турибдилар. Вьетнам ёшлари билан совет ёшлари ўртасидаги қардошларча дўстлик мустаҳкамланаверсин ва ривожланаверсин.

Слётда Самарқанд қишлоқ хўжалиги институтидан студент Э. Мақсудалиев, Андижон педагогика институтидан Ф. Исмоилова, Қорақалпоғистон педагогика институтидан Т. Давлатмуродова, Термиз педагогика институтидан Д. Араббоева ва бошқалар Ильич васият қилганидек яшаш, ўқиш ва ишлашга ҳаракат қилаётганликлари тўғрисида гапирдилар. Улар барча куч ва билимларимизни КПСС XXIV съезди қўйган улуғвор вазифаларни бажаришга сарфлаймиз, деб ишонтирдилар.

Слёт қатнашчилари республиканинг барча студентларига мурожаатнома қабул қилиб, коммунизмнинг ёш бунёдкорларини фан чўққилари, марксизм-ленинизм назариясини янада сабот билан эгаллашга, ўз оталарининг ишини муносиб давомчилари бўлишга, СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини янги-янги муваффақиятлар билан кутиб олишга даъват этдилар.

Слет ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, А. Д. Бесчастнов, Й. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов М. М. Мусахонов. Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева қатнашдилар.

Студентлар республика слётининг қатнашчилари йўлбошчи номидаги майдонда В. И. Ленин ҳайкали супаларига гулдасталар қўйишди.

Суратда: слёт залида.

В. Сироткин фотоси.

ЧИГИТ ЭКИШ КУНДАЛИГИ

Ўзбекистон ССР областларида чигит экишнинг бориши тўғрисида 1972 йил 22 апрелга бўлган МАЪЛУМОТ

(Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — чигит экилган майдон (минг гектар ҳисобида) учинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида).

АНДИЖОН	185,0	100,0
НАМАНГАН	135,4	100,0
ТОШКЕНТ	140,2	100,0
Сурхондарё	123,6	98,9
Бухоро	140,6	90,5
Сирдарё	200,5	89,5
Фарғона	135,8	71,4
Самарқанд	121,9	69,8
Қашқадарё	82,4	78,3
Хоразм	35,0	33,5
ҚҚ АССР	7,9	6,5
Республика бўйича:	1308,3	78,8

ҚАЛБЛАР ДЎСТУ БИРОДАРЛИК БИЛАН ТЎЛИБ ТОШГАН

СССР 50

Ўзбекистонда совет адабиёти кунлари очилди

Халқ билимлари хазинасида дўстлик тўғрисида айниқса кўп фикрлар айтилган. Шоирлар Ленин даҳоси билан илҳомланган Улуғ Октябрь вужудга келтирган совет халқларининг улуғвор қардошлиги тўғрисида, дўстлик тўғрисида шеърлар тўқимоқдалар.

Бугун Тошкентда шу дўстлик сўзи турли тилларда янграмоқда. Мамлакатимиз қардош халқлари адабиётининг вакиллари кўкламги ўзбек диёрига келган янги катта байрамга олиб келган кўпдан-кўп шеър сатрларида ҳам шу сўзни ўқиймиз.

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган Ўзбекистонда совет адабиёти кунлари байрами 22 апрель куни Алишер Навоий номли театрдаги тантанали кеча билан бошланди.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси К. Яшин кириш нутқи сўзлаб кечани очади. У ленинча халқлар дўстлигининг самаралари тўғрисида тўлқинланиб гапиради.

Завод цехлари ва колхоз далаларида, олимлар ва рассомларнинг ижодиётида совет халқларининг дўстлиги ривожланмоқда ва мустаҳкамланмоқда.

Ҳаёт ҳақиқатига содиқ адибларимиз дўстлик қуёши ва халқлар қардошлигини акс эттириб тараннум этмоқдалар. Уларнинг ўзлари ҳам мана шу қуёш фарзандларидир. Миллий адабиётларимизнинг шохлари шу қадар қалин ва бир-бирига кириши кетганки, унинг бир-бирига таъсири шу қадар баракали ва рангбарангки, бугунги кунда уларни энди алоҳида-алоҳида тасаввур этиб бўлмайди.

Байрамимиз Октябрнинг ижодчиси, ажойиб Иттифоқимизнинг бунёдкори Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 102 йиллик шонли тарихий кунида очилганлигининг жуда катта ва чуқур маъноси бор.

Кеча қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайладилар.

СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари В. М. Кожевников ҳам Ленин ғояларининг тантанаси тўғрисида гапиради.

Партия ленинча миллий сиёсатни амалга оширганлиги социализмнинг энг катта ғалабаларидан биридир, дейди у. Мана шу сиёсат таъсирида совет кишиларининг маънавий бирлиги вужудга келди. Ленинча интернационализм байроғини баланд кўтариб бораётган кўп миллатли совет адабиёти мана шу улуғ бирликни маънавий шакллантиришда муҳим ўрин эгаллайди. Партия ёзувчилар олдига яратилажак асарлар ғоявий-эстетик аҳамиятини янада ошириш вазифаларини қўйди, ижодларимизнинг бадиий даражасига янада юксак талабчанлик билан қарашга даъват этди. КПСС Марказий Комитетининг «Адабий-бадиий танқидчилик тўғрисида» қабул қилган қарори бизни КПСС XXIV съезди совет адабиёти олдига қўйган улуғвор вазифаларни актив амалга оширишимизга отлантиради.

Биз, совет ёзувчилари — халқлар дўстлигининг вакиллари, дўстлик қўшиқчиларимиз. Бу дўстлик рус билан ўзбек, украин билан грузин улуғ Ватанимизни ҳимоя қилиб ёнма-ён жанг қилган Улуғ Ватан уруши йилларида синовдан ўтган. Биз совет халқининг жасоратини, совет кишиларининг улуғ тарихий бирлигини куйловчи асарлар мамлакатимизнинг ҳамма тилларида яратилганлигини фахрланиб айтамиз.

Уруш йилларида Ўзбекистон минг-минглаб етимларни бағрига олиб, ота-она меҳридан баҳраманд қилганлиги ҳар биримизнинг эсимизда. Ғафур Ғуломнинг «Сен етим эмассан» деган ажойиб шеъри ўшанда пайдо бўлган эди. Ҳозир «Знамя» журналида Раҳмат Файзийнинг етимларни асраб тарбиялаган кишиларнинг жасоратига бағишланган «Ҳазрати инсон» романи босилмоқда.

1966 йил Тошкент бошига кулфат тушганида биринчи бонг урилиши биланоқ бутун мамлакат шаҳарга ёрдам бергали отланди.

Ўзбекистонда совет адабиёти кунлари чинакам катта байрамдир. У фақат ёзувчиларнинггина эмас, шу билан бирга бутун совет халқлари байрами, буюк дўстлик байрамидир.

Таниқли тожик шоири Мирзо Турсунзода минбарга чиқади. У совет адабиётларининг қардошлик қонунлари тўғрисида, улуғ пролетар ёзувчиси, совет адабиётининг асосчиси Максим Горький гапирган қонунлар тўғрисида гапиради. Тенг ҳуқуқли республикалар иттифоқининг 50 йиллик юбилейи олдидан Тошкентда ўтказилаётган шу учрашув шонли бир воқеадир. У кўп миллатли бутун совет адабиёти ана шу юбилейга тортиқ қилиб келтираётган катта-катта ютуқларнинг ўзига хос бир кўригидир.

Шоир ўқиб берган шеър «Қардошлик қонунлари» деб аталади. Шеър Ўрта Осиёда совет ҳокимиятининг ўрнатилишига, ўз оғаси рус халқи бошчилигида ўзбеклар, тожиклар, туркманлар ва бошқа халқлар янги ҳаёт қуриш учун жангга борганлигига бағишланган.

Таниқли шоир Анатолий Софронов шу дўстлик тўғрисида ҳозиргина бир шеър ёзди. Бу шеър қардошлик рамзи бўлиб қолган Тошкент тўғрисида, мамлакатимизнинг қайси чеккасида яшамасин ҳар бир совет кишисига алла вақтлардан бери яқин ва жонажон бўлиб қолган Ўзбекистон қишлоқлари ва шаҳарлари тўғрисида ёзилди.

Шоир рус билан ўзбек, украин билан тожик ёнма-ён борган йўлларини эслайди.

Белорус шоираси Евдокия Лос Тошкентга биринчи бор келишим. Лекин, — дейди у, — Ўзбекистон билан танишганимга кўп бўлди. Бутун белорус халқи каби шоира ҳам жонажон диёрида Белоруссиянинг бахт-саодати учун ўзбеклар ҳам фашист босқинчиларга қарши жанг қилганлигини эслайди. Бугун эса, яқиндагина Ўзбекистон пойтахтида қад кўтарган уйлардан бирида: «Белорус халқидан бахт-саодат тилаб Тошкентга» деб ёзилган лавҳани кўриб қолди. Шу бугун ёзилган янги шеърнинг сатрларида мана шу сўзлар ҳам ёзилди. Белорус шоираси шу шеърни ўқиди.

Янги-янги шеърий сатрлар янграйди. Уларни украин Дмитро Павличко, қозоқ Анварбек Олимжонов, рус шоираси Римма Казакова, туркман Ота Отажонов, Болтиқ бўйидан келган меҳмон Ян Сирмбардис, озарбайжон Наби Хазрий, татар адиби Заки Нурий, қирғиз Исроил Сулаймонов ва байрамнинг бошқа қатнашчилари ўқийдилар.

Янги, ажойиб бир поэтик ижодиёт Тошкентда шу тахлитда бунёдга келди. Қардош республикалар қалам усталари тўқиган бу ижод совет халқларининг қудратли иттифоқини, мангу дўстликни куйлайди!

С. ФРОЛОВА, Г. ЛИПШИЦ.
(ЎзТАГ мухбирлари).

ПОЛЬША ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИДАН КЕЛГАН МЕҲМОНЛАР

Совет Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасида илмий-техникавий ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзоланган куннинг 25 йиллиги муносабати билан Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Польша Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Польша Халқ Республикаси Министрлар Совети ҳузуридаги давлат план комиссиясининг раиси М. Ягельский бошчилигида Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Польша Халқ Республикаси делегацияси Тошкентга келди. Делегация составида — Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Польша Халқ Республикаси фан, олий таълим ва техника министри, академик Я. Качмарек, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Марказий Комитет фан бўлимининг мудири Р. Езерский, Польша Халқ Республикаси Министрлар Совети ҳузуридаги давлат план комиссияси раисининг ўринбосари, СССР билан Польша Халқ Республикаси ўртасидаги илмий-техникавий ҳамкорлик кичик комиссияси Польша қисмининг раиси Я. Хринкевич, Польша Фанлар академиясининг вице-президенти М. Менсович ва бошқа расмий кишилар бор. СССР Министрлар Совети фан ва техника давлат комитети раисининг ўринбосари М. П. Ковалев, КПСС Марказий Комитети аппаратининг масъул ходими Д. А. Лебин делегацияга ҳамроҳлик қилмоқда.

Польша Халқ Республикасидан келган меҳмонлар Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига, В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетига бордилар. Улар В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкентдаги филиалида бўлдилар, шаҳарнинг диққатга сазовор жойларини ва қурилишларини кўздан кечирдилар, Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари выставкасини томоша қилдилар.

Меҳмонлар Самарқандга ҳам борадилар. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА СУҲБАТ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси. Польша Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Польша Халқ Республикаси Министрлар Совети ҳузуридаги давлат план комиссиясининг раиси М. Ягельскийни 22 апрелда қабул қилди. Делегация Совет Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасида илмий техникавий ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзоланган куннинг 25 йиллиги муносабати билан СССРда меҳмон бўлиб турибди.

Бўлиб ўтган дўстона суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретарлари И. Г. Анисимкин, Й. Р. Қурбонов, О. У. Салимов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари С. К. Зиёдуллаев, М. Турсунов иштирок этдилар. (ЎзТАГ).

БЕДАПОЯЛАР КЕНГАЙДИ

РЕСПУБЛИКА ХЎЖАЛИКЛАРИ БЕДА ЭКИШ ПЛАНИНИ БАЖАРДИЛАР

Ўзбекистондаги колхоз ва совхозлар бу йилги беда экиш планини муддатидан илгари адо этдилар. Ғўзанинг энг яхши кўмакдоши ҳисобланган бу экин 131 минг гектар майдонни ўз ичига олди. Колхоз ва совхозлар алмашлаб экиладиган майдонларнинг барчасини бедапояларга айлантиришди.

Бу йил 112 минг гектар майдонга беда арпа билан қўшиб сепилди. Бу эса топшириқда кўзда тутилгандан анча кўп бўлиб, суғориладиган ерлардан баракали фойдаланиш имкониятларини беради.

Самарқанд, Тошкент ва Хоразм областларида беда экиш плани икки баравар ошириб бажарилди. Беда билан арпа аралаштириб экилган майдонлар анча кенгайтирилди. Фақат Сирдарё областининг ўзида эса бундай майдонлар уч ярим баравarga кўпайди.

Республикамиз деҳқонлари шу кунларда планга қўшимча равишда беда экмоқдалар. Ўзбекистоннинг қишлоқ меҳнаткашлари яна 12 минг гектар майдонни бедапояларга айлантиришни кўзлаб турибдилар.

УЛКАН ОДИМЛАР

1972 ЙИЛ I КВАРТАЛДА СССР САНОАТИДА ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

СССР марказий статистика бошқармасининг ахбороти

Саноат ходимлари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш ва тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йили планини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб, 1972 йил I квартали учун саноат маҳсулотини реализация қилиш ва энг муҳим маҳсулот турларининг кўпчилигини ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган планни ошириб бажардилар.

Ўтган йилнинг I кварталига нисбатан саноат ишлаб чиқариш ҳажми 7 процент кўпайди. Саноатдаги меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу даврига қараганда 5.5 процент ошди.

Саноат айрим тармоқларининг маҳсулоти 1971 йил I кварталига нисбатан қуйидагича кўпайди:

Энергетика	11 процент
Ёқилғи саноати	6 процент
Қора ва рангли металлургия	6 процент
Химия ва нефть химияси саноати	9 процент
Машинасозлик ва металл ишлаш	11 процент
Ўрмон, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноати	5 процент
Бинокорлик материаллари саноати	5 процент
Енгил саноат	4 процент
Озиқ-овқат саноати	3 процент
Маданий-маиший буюмлар ва рўзғор ашёлари ишлаб чиқариш	10 процент

Квартал планини ҳамма Умумиттифоқ ва иттифоқ-республика саноат министрликлари ҳамда барча иттифоқдош республикалар ошириб бажарди.

Айрим министрликлар бўйича кварталнинг якунлари қуйидагича бўлди.

Умумиттифоқ ва иттифоқ — республика министрликлари ҳамда идоралари	Маҳсулотни реализация қилиш квартал планининг бажарилиш проценти	1972 йил I кварталда 1971 йил I кварталга нисбатан процент ҳисобида: Ишлаб чиқариш ҳажми бўйича	Меҳнат унумдорлиги бўйича
Энергетика ва электрлаштириш	102	111	110
Нефть саноати	100,5	107	106
Нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати	101	108	107
Газ саноати	102	110	107
Кўмир саноати	103	103	107
Қора металлургия	101	104,6	105,2
Рангли металлургия	102	107	108
Химия саноати	100,7	109	107
Оғир, энергетика ва транспорт машинасозлиги	100,8	106	105
Электр-техника саноати	102	108	107
Химия ва нефть машинасозлиги	101	108,8	107,3
Станоксозлик ва асбобсозлик саноати	100,3	111	108
Приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқарув системалари	102	114	110
Автомобиль саноати	105	115	111
Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги	101	108	106
Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги	103	111	109
Енгил саноат ва озиқ-овқат саноати учун машинасозлик ҳамда рўзғор асбоблари	101	109	108
Ўрмон ва ёғочсозлик саноати	101	104	105
Целлюлоза-қоғоз саноати	100,7	106,6	106,3
Бинокорлик материаллари саноати	102	106	105
Енгил саноат	100,7	104	104
Озиқ-овқат саноати	102	100	101
Гўшт ва сут саноати	104	106,6	105,1
Балиқ хўжалиги	103	103	103
Тайёрлаш министрлиги	105	107	107
Медицина саноати	102	114	112
Микробиология саноати бош бошқармаси	103	106	102

(Давоми иккинчи бетда).

УЛКАН ОДИМЛАР

(Боши биринчи бетда).

Иттифоқдош республикалар бўйича олинган маълумотлар қуйидагилардан иборат (иттифоқ қарамоғидаги саноат ҳам шу ҳисобга киритилган):

	Маҳсулотни реализация қилиш квартал планининг бажарилиш проценти	1972 йил I кварталда 1971 йил I кварталга нисбатан процент ҳисобида: Ишлаб чиқариш ҳажми бўйича	1972 йил I кварталда 1971 йил I кварталга нисбатан процент ҳисобида: Меҳнат унумдорлиги бўйича
РСФСР	102	107	106
Украина ССР	102	106	105
Белоруссия ССР	103	112	108
Ўзбекистон ССР	103	105	103
Қозоғистон ССР	101	107	105
Грузия ССР	101	99,8	99,5
Озарбайжон ССР	100,6	101	100,1
Литва ССР	103	111	108
Молдавия ССР	103	111	106
Латвия ССР	102	109	110
Қирғизистон ССР	103	108	105
Тожикистон ССР	103	104	102
Арманистон ССР	103	108	106
Туркманистон ССР	102	104	103
Эстония ССР	102	108	108

Умуман мамлакатда маҳсулотнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш қандай бўлганлигини қуйидаги маълумотлардан кўриш мумкин:

	1972 йил I кварталда ишлаб чиқарилди	1972 йил I кварталда 1971 йил I кварталга нисбатан процент ҳисобида
Электр энергия — миллиард киловатт-соат	229	110
Нефть — миллион тонна	95,6	106
Газ — миллиард куб метр	57,3	106
Кўмир — миллион тонна	166	103
шу жумладан коксланувчи кўмир	43,2	100
Чўян — миллион тонна	22,8	105
Пўлат — миллион тонна	31,1	105
Прокат — жами — миллион тонна	24,9	105
шу жумладан тайёр прокат	21,7	104
Пўлат қувурлар миллион метр	522	104
минг тонна	3332	99,8
Темир-руда — миллион тонна	50,7	104
Минерал ўғитлар (шартли бирликларда) — миллион тонна	16,0	107
Ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситалари (шартли бирликларда) — минг тонна	74,3	104
Кальцийлаштирилган сода (100 процентга айлантириб ҳисобланган) — минг тонна	954	107
Каустик сода (100 процентга айлантириб ҳисобланган) — минг тонна	476	103
Олтингугурт кислотаси минг тонна	3412	107
Пластмассалар ва синтетик смолалар — минг тонна	497	106
Химиявий толалар — минг тонна	184	110
Автопокришкалар — миллион дона	9,7	107
Турбиналар — миллион киловатт	3,6	73
Турбиналарнинг генераторлари — миллион киловатт	3,0	93
Ўзгарувчан ток электр двигателлари — миллион киловатт	10,1	107
Металл қирқиш станоклари: минг дона	52,5	102
миллион сўмлик	279	110
Жами металл қирқиш станоклари орасида — сонли программа усулида бошқариш станоклари — дона	683	128
Темирчилик пресс машиналари: минг дона	10,9	104
миллион сўмлик	70,3	107
Приборлар, автоматлаштириш воситалари ва уларнинг запас қисмлари — миллион сўмлик	703	113
Ҳисоблаш техникаси воситалари — миллион сўмлик	248	132
Металлургия асбоб-ускуналари — минг тонна	84,7	104
Кўмир қазиш комбайнлари — дона	303	102
Кон очиш комбайнлари — дона	103	161
Кўмир шахталарида қазиш ишлари учун комплекслар ва механизациялашган мустахкамлагичлар — комплект	100	125
Нефть аппаратлари — минг тонна	40,5	111
Химия асбоб-ускуналари ва уларнинг запас кисмлари — миллион сўмлик	140	109
Енгил саноат учун технология асбоб-ускуналари ва запас кисмлари — миллион сўмлик	125	104
Озиқ-овқат, гўшт-сут ва балиқ саноати учун технология асбоб-ускуналари ва запас қисмлари — миллион сўмлик	92,4	108
Магистрал тепловозлар — секция	350	92
Магистрал электровозлар — минг от кучи	637	99
Магистрал юк вагонлари — минг дона	17,1	110
Автомобиллар — минг дона	321	123
шу жумладан: юк автомобиллари	147	104
енгил автомобиллар	161	147
автобуслар	13	114
Автомобилларнинг запас қисмлари — миллион сўмлик	249	110
Тракторлар — минг дона	118	100,9
Тракторларнинг запас кисмлари — миллион сўмлик	218	105
Трактор прицеплари — минг дона	84,2	104
Қишлоқ хўжалик машиналари — жами — миллион сўмлик	619	111
Қишлоқ хўжалик машиналарининг запас қисмлари — миллион сўмлик	67,9	108
Дон комбайнлари — минг дона	25,1	99
Пахта териш машиналари (икки қаторли қилиб ҳисобланган) — минг дона	3,4	99,7
Экскаваторлар — минг дона	8,6	105
Бульдозерлар — минг дона	9,7	104
Иморатбоп ёғоч (колхозлар тайёрлагани бу ҳисобга кирмайди) — миллион куб метр	105	102
Целлюлоза — минг тонна	1412	105
Қоғоз — минг тонна	1146	105
Картон — минг тонна	697	106
Цемент — миллион тонна	25,2	104
Йиғма темир-бетон — миллион куб метр	22	104
Бинокорлик ғишти — миллиард дона	9	100,7
Шифер — миллиард шартли тахта	1,6	106
Томга ёпиладиган юмшоқ материал — миллион квадрат метр	348	104
Дераза ойнаси — миллион квадрат метр	62,1	103
Газламалар — миллион квадрат метр: ип газламалар	1626	103
жун газламалар	174	104
зиғир толасидан тўкилган газламалар	196	103
шойи газламалар	313	107
Кийим-кечак — миллиард сўмлик	4,4	103
Ички трикотаж — миллион дона	211	102
Устки трикотаж — миллион дона	111	103
Чарм пойафзал — миллион жуфт	168	97
Гўшт (давлат ресурслари хом ашёсидан) — минг тонна	2098	108
Колбасалар — минг тонна	617	105
Озиқ-овқат балиқ маҳсулотлари — миллион сўмлик	438	98
Сариёғ (давлат ресурслари хом ашёсидан) минг тонна	162	117
Сутга айлантириб хисобланган қаймоғи олинмаган махсулот (давлат ресурслари хом ашёсидан) миллион тонна	4,9	99
Ёғли пишлоқлар (давлат ресурслари хом ашёсидан) — минг тонна	94,6	98
Ўсимлик ёғи (давлат ресурслари хом ашёсидан) — минг тонна	683	94
Кондитер маҳсулотлари — минг тонна	801	99,7
Консервалар — миллиард банка	1,9	102
Омухта ем — миллион тонна	7,8	108
Синтетик кир ювиш воситалари — минг тонна	134	107
Соатлар — миллион дона	11,0	107
Чинни-фаянс идишлар — миллион дона	183	115
Радиоприёмник ва радиолалар — минг дона	2146	102
Телевизорлар — минг дона	1420	99,5
Холодильниклар — минг дона	1227	109
Кир ювиш машиналари — минг дона	820	74
Мотоцикл ва мотороллерлар — минг дона	224	103
Велосипед ва мотовелосипедлар — минг дона	1171	103
Мебель — миллион сўмлик	805	108

Ўтган йилнинг I кварталига нисбатан: 20 миллиард киловатт соат кўп электр энергия, 5,6 миллион тонна кўп нефть, 3,5 миллиард куб метр кўп газ, 4,2 миллион тонна кўп кўмир, 1,1 миллион тонна кўп чўян, 1,5 миллион тонна кўп пўлат, 1,1 миллион тонна кўп қора металлар прокати, 22 миллион метр кўп пўлат қувурлар, 1,1 миллион тонна кўп минерал ўғит, 228 минг тонна кўп олтингугурт кислотаси, 29 минг тонна кўп пластмасса ва синтетик смолалар, 16 минг тонна кўп химиявий толалар, 25 миллион сўмлик кўп металл қирқиш станоклари, 4,6 миллион сўмлик кўп темирчилик-пресс машиналари, 81 миллион сўмлик кўп автоматлаштириш приборлари, воситалари ва уларнинг запас қисмлари, 60 миллион сўмлик кўп ҳисоблаш техникаси воситалари, 7,4 минг дона кўп юк автомобиллари ва автобуслар, 52 минг дона кўп енгил автомобиллар. автомобиллар учун 22 миллион сўмлик кўп запас қисмлар, 61 миллион сўмлик кўп қишлоқ хўжалик машиналари, қишлоқ хўжалик машиналари учун 5,1 миллион сўмлик кўп запас қисмлар, бир миллион тонна кўп цемент **ишлаб чиқарилди.** Рангли ва нодир металлар, нефть химияси, нефтни қайта ишлаш маҳсулотлари ва бошқа кўпгина турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқариш кўпайди.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан қуйидаги миқдорда кўпайди: Ҳамма турдаги газламалар ишлаб чиқариш 94 миллион квадрат метр, кийим-кечаклар 137 миллион сўмлик, ички ва устки трикотаж 7,7 миллион дона, гўшт 159 минг тонна, сариёғ 23 минг тонна, консервалар 47 миллион банка, синтетик кир ювиш воситалари 9 минг тонна, чиннифаянс идишлар 24 миллион дона, холодильниклар 100 минг дона, мебель ишлаб чиқариш 60 миллион сўмлик ортди.

Саноат умуман планни бажарган бўлса ҳам ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш ва унинг самарадорлигини ошириш учун мавжуд резервлардан ҳали тўлиқ фойдаланилмаётир, айрим корхоналар белгиланган топшириқларни бажармаётир. Минерал ўғитлар, олтингугурт кислотаси, юк вагонлари, ип ва жун газламалар, ички ва устки трикотаж, чарм пойафзал, холодильниклар ва маҳсулотнинг бошқа айрим турларини ишлаб чиқариш топшириқлари бажарилмади.

Илмий тадқиқот институтлари, конструкторлик ташкилотлари ва саноат корхоналари **фан ва техникани** ривожлантиришнинг энг муҳим проблемалари соҳасида илмий тадқиқотлар ўтказдилар, лойиҳа-конструкторлик ва технология ечимларни тайёрладилар.

1972 йил I кварталида станоксозлик, приборсозлик, электрон саноатида, кўмир машинасозлигида, автомобилсозликда, транспорт машинасозлигида, химия ва нефть химиясида ҳамда бошқа тармоқларда саноат маҳсулотларининг бир қанча янги турларини ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга киришилди.

Анча мукаммал технология жараёнлари жорий қилинди, ишлаб чиқариш янада механизациялаштирилди ва автоматлаштирилди. Лекин илмий тадқиқот ишлари ҳамда фан ва техника ютуқларини жорий қилиш планларини бир қанча министрликлар билан идоралар тўла бажармади.

Саноат ишининг техникавий-иқтисодий кўрсаткичлари яхшиланди. Фойда олиш плани бажарилди.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармаси

КЕЛАЖАККА ЙЎЛ ОЧИБ

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги фан ва техника соҳасида Ленин мукофотлари ва СССР Давлат мукофотлари Комитети Президиумининг аъзоси профессор Г. В. Алексенко билан суҳбат

Тўққизинчи беш йилликда фан олдида ажойиб истиқболлар очилмоқда. КПСС XXIV съездининг Директиваларида фаннинг энг истиқболли соҳаларидаги тадқиқотларни барча чоралар билан ривожлантириш, шу тадқиқот натижаларини ишлаб чиқаришга тез жорий этиш мўлжалланади. Ўртоқ Л. И. Брежнев СССР касаба союзларининг XV съездида сўзлаган нутқида КПСС Марказий Комитети фан-техника тараққиёти суръатларини тезлаштиришга биринчи даражали аҳамият беради, деб таъкидлаганди. Шу нарса қувончлики, СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги нишонланадиган шу йилда Ленин мукофотларига сазовор бўлган олимларимизнинг меҳнатлари партиянинг фан олдига қўйган ана шу асосий тенденциялари ва талабларини акс эттиради. Ленин мукофотлари ҳозирги лауреатларининг ишлари шу билан тафовут қиладики, уларда келажак фани ва техникасига йўл очувчи чуқур ва янги назарий идеялар ва ечимлар бугунги куннинг конкрет ва катта кўламдаги вазифаларини ҳал этиш билан қўшиб олиб борилган.

Табиий фанлар етакчи вакилларининг изланишларига материя тузилиши сирларига тобора чуқурроқ кириб бориш хосдир.

Физикани ривожлантиришга қўшилган катта ҳисса учун учта Ленин мукофоти берилди. Лауреатлар орасида А. Ф. Иоффе номли физика-техника институти билан И. В. Курчатов номли атом энергияси институтининг бир группа илмий ходимлари — В. В. Афросимов, В. А. Беляев ва бошқалар бор. Улар ажойиб ва етарлича оригинал экспериментал методлар яратдилар. «Ноэластик атом тўқнашувлари» каби мураккаб ва кўп соҳали процессни айни шулар ёрдамида лаборатория шароитларида амалга оширишга муваффақ бўлинмоқда. Шу туфайли зарралар ўзаро таъсири назарий моделларини қуришга, энг муҳим элементлар атом процесслари эҳтимолиятини ҳисоблаб чиқаришга муваффақ бўлинди. Авторлар ишлаб чиққан ва «корпускуляр диагностика» деб аталган иссиқ плазмани ўрганиш методи биринчи даражали аҳамиятга эга. Бу нарса бутун терма ядро синтези проблемаларини тадқиқ этишда қўйилган янги қадам бўлди.

Бундан ўн йил аввал монокристал плёнка олиш техникасида эришилган муваффақиятлар туфайли химиявий таркиби жиҳатидан турлича икки ярим ўтказгич материални ягона монокристаллдаги алоқалари— ўтиш деб аталган процесслар тадқиқ этила бошлаганди. Физикадаги бу янги соҳа совет олимларининг ишлари туфайли анчагина шаклланди. СССР Фанлар академиясининг А. Ф. Иоффе номли физика-техника институтидаги авторлар коллективи — Ж. И. Алферов ва бошқа олимлар юксак мукофотга сазовор бўлдилар. Шу олимларнинг фундаментал тадқиқотлари асосида бутун бир туркум турли асбоблар — лазерлар, динисторлар (тез ишловчи энергия ўзгартгичлар), фото элементлар ва бошқа қурилмалар яратилди. Саноатимиз шуларнинг баъзиларини ишлаб чиқармоқда.

Умумий нисбийлик назарияси соҳасидаги ишлари учун Украина ССР Фанлар академияси назарий физика институтининг бўлим мудири А. З. Петров Ленин мукофотига сазовор бўлди. Унинг монографияларида Эйнштейн асосий тенгламалари бир қанча янги ечимлар билан асосланган.

Академик И. М. Виноградовнинг номи бизнинг мамлакатимиздагина эмас чет элларда ҳам яхши маълум. Унинг асарлари математиканинг бир қанча соҳаларини ривожлантиришга жуда катта таъсир кўрсатди. Олим «Сонлар назариясида тригонометрик йиғинди методи» деган монографияси учун Ленин мукофотини олди.

Ҳозирги вақтда фторланган материаллар ишлатилмайдиган бирор бир саноат соҳасини кўрсатиш қийин. Уран изотопларини ажратиш ва баъзи ёқилғи турларини олиш учун фторланган материаллар керак. Бундай материаллардан иссиқликка бардош берадиган ойна ва қопламалар, турли хил изоляцияловчи материаллар ва бошқа кўп нарсалар ясалади. Фтор химияси замонавий техникага ва турмушимизга тез кириб бормоқда. Академик И. Л. Кнунянц мана шу соҳада янги, оригинал моддалар яратишга имкон берган чуқур назарий тадқиқотлар учун юксак мукофотга сазовор бўлди. У олиб борган тадқиқотлар хўжалик аҳамиятида каттагина аҳамиятга эга. Масалан, олим ишлаб чиққан товушдан тез учувчи самолётлар учун иссиқликка бардош берадиган ойна тайёрлаш технологияси амалда кенг кўламда ишлатилмоқда.

Геологларимиз мамлакатимиз иқтисодий қудратини мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшдилар. Неча ўнлаб янги фойдали қазилма конларининг очилиши давлат ресурсларига қўшиладиган катта ҳиссадир. В. И. Смирнов, Г. С. Дзоценидзе ва В. Н. Котлярдан иборат авторлар коллективи 1972 йилги Ленин мукофоти билан тақдирланди. Улар илгари руда конларини излаш учун истиқболсиз деб ҳисобланиб келган вулканоген тузилмалар юксак даражада маҳсулдор эканлигини илмий жиҳатдан асослаб бердилар. Шу проблеманинг ишлаб чиқилиши руда ҳосил бўлиши тўғрисида фанда янги йўналиш очиб беради. Иш авторларининг назарий хулосалари билан қуролланган геологлар кейинги йилларда, масалан, Кавказда, Қозоғистонда, Бурятия АССР ва мамлакатимизнинг бошқа районларида бир қанча катта-катта рангли металл конларини очдилар.

Физика аниқ методларини биология ва медицина билан қўшиб олиб бориш одам физиологияси нозик соҳаларини билишда, мураккаб касалликларни билишда принципиал силжишга олиб келди. Мия тўғрисидаги фан ҳозир гуркураб ривожланмоқда. Замонавий аппаратлар, шу жумладан, электрон аппаратлар билан қуролланган турли мутахассисликдаги олимлар тадқиқотларга тобора кўпроқ жалб қилинмоқда. Шу соҳадаги тадқиқотлар кўламининг кенглиги, илмий йўналишлар сони кўпайиб бораётганлиги ҳам тўпланган жуда катта фактик материал умумлаштирилишини тақозо этади. Академик П. К. Анохиннинг мукофотга сазовор бўлган «Шартли рефлекс биологияси ва нейрофизиологияси» деган асари мана шу талабларни қондиради. Китобда Ватан ва жаҳон физиологиясида эришилган энг янги ютуқлар асосида олий нерв системасининг хотира ва ўқитиш асосий механизмидан иборат шартли рефлекс илмий таҳлил қилиб берилган.

Марксизм-ленинизм билиш назариясини, нейрофизиологияни, психология ва кибернетикани ривожлантириш учун олим фикрлари ва экспериментларининг натижалари катта аҳамиятга эга. Авторнинг фикрлари амалий фаолиятда, масалан, мия операция қилинганидан сўнг унинг холатини айтишда, гипертоник касалликлар келиб чиқишини таҳлил қилишда муваффақият билан фойдаланилди.

Қишлоқ хўжалиги соҳасидаги ишлар учун иккита Ленин мукофоти берилди. Шулардан бири Ўзбекистонда Мирзачўлни комплекс равишда ўзлаштиришга бағишланган. А. А. Саркисов бошчилигидаги мутахассислар коллективи жуда муҳим халқ хўжалик ва илмий-техникавий вазифаларни ҳал этишга новаторлик билан ёндошди. Бу ишда ленинча миллий сиёсат, социалистик миллатлар қардошлиги муносиб акс этди.

Эндиликда Мирзачўл унумдор ўлкага айланди. Авторлар таклиф этган сув хўжалик қурилиши ва бирламчи қишлоқ хўжалик қўламида ўзлаштириш янги методлари 1971 йилда қўриқ ерда 253 минг тонна пахта олишга имкон берди. Бу ерда бунёд этилган хўжаликлар ҳозир экин учун 420 минг гектардан зиёд ердан фойдаланяптилар. Янги-янги массивлар йил сайин қишлоқ хўжалик оборотига киритилиб бормоқда. Жаҳон ва Ватан практикасида суғориладиган катта-катта майдонларни комплекс равишда ўзлаштириш биринчи марта шу Мирзачўлда амалга оширилди. Қарши чўлини ўзлаштиришда, Туркманистондаги Қорақум канали зонасидаги янги ерларни ва бошқа бир қанча жойлардаги янги ерларни ўзлаштиришда мана шу ерда орттирилган тажрибадан кенг кўламда фойдаланилди.

Шимолий Қозоғистонда ва Ғарбий Сибирнинг дашт районларида тупроқни шамол эрозиясидан ҳимоя қилиш тадбирлари системасини ишлаб чиққанликлари учун А. И. Бараев ва бошқалардан иборат авторлар коллективи ҳам юксак мукофот билан тақдирландилар. Мутахассислар таклиф этган тадбирлар комплекси 20 миллион гектардан зиёд майдонда жорий этилди. Шу районлар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида фан тажрибасидан фойдаланиш йилига тўрт миллион тоннадан зиёд дон олишга имкон беради.

Ленин мукофотига муносиб деб топилган ишлар қисқача обзорини тугатаётиб, Ватанимиз техникасининг иккита юксак ютуғига тўхталиб ўтмоқчиман. Булардан бири адаптив бошқариш системалари билан таъминланган станокларда ишлов бериш аниқлиги ва унумдорлигини ошириш янги методидир. Бу методни Москва станок инструмент институтининг профессори Б. С. Балакшин ва бошқа мутахассислари таклиф қилган.

Бутун технология процессининг бориши бошқарувчи автоматлар билан таъминланган ва ўзини-ўзи созлаб турадиган токарлик станоклари, гидрокопировал станоклар, фрезер ва пардозлаш станоклари минглаб ишчини бўшатишга, ишлаб чиқаришни жадаллаштиришга имкон беради. Бу бутун мамлакат миқёсида миллиард-миллиард сўм маблағ тежалишини билдиради. СССР Министрлар Советининг давлат фан ва техника комитети бу иш жуда катта аҳамиятга эга эканлигини назарда тутиб, шу беш йилликдаги жуда муҳим халқ хўжалик проблемалари координация планига киритди.

Москва бошқариш проблемалари (автоматика ва телемеханика) институтининг олимлари С. В. Емельянов ва В. И. Уткин ўзгарувчан структурали автоматик бошқариш линиясиз системалари янги класси назариясини яратганликлари учун юксак мукофот билан тақдирландилар. Тадқиқотчилар ишлаб чиққан методлардан саноатнинг турли соҳаларида қўзғалувчан объектларни бошқаришда кенг кўламда фойдаланилмоқда.

Совет кишилари КПСС XXIV съездининг қарорларини бажара бориб ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигини нишонлаб катта-катта ишлар қилмоқдалар, деди пировардида профессор Г. В. Алексенко. Ватан фани ва техникаси кўп миллатли Ватанимизнинг қудратини оширишга муносиб ҳисса қўшмоқда. 1972 йилда Ленин мукофотига сазовор бўлган улуғвор ютуқлар бунинг ёрқин далилидир. (ТАСС).

ҚИЗИЛ ГАЛСТУКЛИЛАР БАЙРАМИ

В. И. Ленин туғилган куннинг 102 йиллигида Тошкентнинг бош майдони қизил галстуклар билан яшнаб кетди. Бу ердаги тантанали линейкага 20 минг нафар ёш ленинчи келди. Булар Бутуниттифоқ пионер ташкилотининг ярим асрлик юбилейи шарафига бугун бу ерда очилган пионер дўстлиги ҳафталигининг қатнашчилари эди. Бутуниттифоқ «Доим тайёр!» маршининг якунлари тўғрисида рапорт берилгач, парад бўлиб ўтди. Ёш армиячилар — учувчилар ва денгизчилар, десантчилар ва танкчилар, ракетачилар ва чегарачилар отрядлари майдондан шаҳдам қадам ташлаб ўтдилар.

Параддан сўнг маданият ва истироҳат паркларида тантаналар давом этди. Паркларда пионерлар революция ветеранлари, гражданлар ва Улуғ Ватан урушларининг ветеранлари билан, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари билан учрашдилар. Пойтахт театрларининг артистлари болаларга байрам программаларини кўрсатдилар.

«Пионерлар дўстлиги» маршрутлари ҳафта мобайнида корхоналар, қурилишлар, театр ва музейлар орқали ўтиб, етакчи олимлар, ёзувчилар, композиторлар билан учрашувларга олиб боради.

Байрамда тошкентликлар билан бирга Украина, Озарбайжон, Тожикистон ва Қирғизистон пионерлари ҳам қатнашмоқда.

(ЎзТАГ).

Суратда: пионерларнинг тантанали линейкаси.

А. Горокрик ва Б. Мазур фотоси.

(ЎзТАГ фотохроникаси).

КЎП НУСҲАДА

«Ўзбекистон» нашриёти «Ленинизм — коммунистик қурилишнинг буюк бунёдкор кучи» деган брошюрани ўзбек тилида нашр этди. Брошюрага КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Ф. Д. Кулаковнинг В. И. Ленин туғилган куннинг 102 йиллигига бағишлаб Москвада ўтказилган тантанали мажлисда қилган доклади тексти киритилган.

Брошюра кўп нусхада нашр этилди. (ЎзТАГ).

Яков Григорьевич ГОРБУНОВ

Гражданлар урушининг ветерани, Туркистонда Советлар ҳокимиятини ўрнатиш учун олиб борилган жангларнинг актив қатнашчиси, Ангрен шаҳрининг фахрий граждани, иттифоқ аҳамиятига молик шахсий пенсионер Яков Григорьевич **Горбунов** узоқ давом этган оғир касалликдан кейин 1972 йил 22 апрелда вафот этди.

Ўзининг бутун кучи, билими ва маҳоратини Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантириш ишига бағишлаган, республиканинг энг кекса коммунистларидан бири орамиздан кетди.

Яков Григорьевич Горбунов 1900 йилда собиқ Оренбург губернасининг Татишчево станицасида туғилди. У меҳнат фаолиятини 10 яшар болалик чоғидан, аввал муқовасоз шогирди, кейин эса Фарғонадаги маҳаллий босмахона харф терувчиси бўлиб ишлашдан бошлади. У дастлабки революцион эътиқодларини ана шу ерда, босмахона ишчилари орасида шакллантирди.

Я. Г. Горбунов 1919 йилда Коммунистик партия сафига киради. 1920 йилда у Москвага Свердлов номли Коммунистик университетга ўқишга юборилди ва уни 1921 йилда тамомлаб чиқди.

Яков Григорьевич гражданлар уруши даврида ёш Совет давлатининг душманларига қарши қўлига қурол олиб курашди, 5-Туркистон полкининг жангчиси, Фарғона водийсида ҳаракат қилган партизанлар отрядининг командири бўлди.

Ўрта Осиёда босмачилик тугатилгач, Я. Г. Горбуновни партия касаба союз раҳбарлик ишига юборди, у Фарғона, сўнгра Самарқанд область касаба союзлари Советларининг ташкилот бўлим мудири бўлди. У 1925 йилда Самарқанд область касаба союзлари Советининг раиси қилиб сайланди. 1928 йилда Марказий контрол комиссия Ишчи-деҳқон инспекцияси халқ комиссарининг ўринбосари лавозимига, 1930 йилда Ўзбекистон ССР меҳнат халқ комиссарининг ўринбосари қилиб тайинланди, 1932 йилда эса Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг раиси қилиб сайланди.

Я. Г. Горбунов республика жамоат ҳаётида актив қатнашди. У Фарғона, Самарқанд область партия комитетлари ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети составига сайланди.

Яков Григорьевич Горбунов кўп йиллар давомида то пенсияга чиқишга сазовор бўлганига қадар Ўзбекистон республикаси хўжалик қурилишининг масъулиятли участкаларида меҳнат қилди, Кампирровот тўғони қурилишининг бошлиғи, Ангрен кўмир шахталари қурилишининг бошлиғи, «Средазнефтстрой» тресті бошқарувчиси ва «Запнефтесибстрой» тресті бошқарувчиси бўлди.

Яков Григорьевич Горбунов қайси лавозимда меҳнат қилмасин, ҳамма жойда ва ҳамиша топширилган ишга юксак масъулият ҳисси билан қаради, партиявий принципиаллик, одамларга нисбатан сезгирлик ва меҳрибонлик кўрсатди.

Партия ва ҳукумат Я. Г. Горбуновнинг катта хизматларига муносиб баҳо бердилар. У беш марта Меҳнат Қизил Байроқ орденлари, «Ҳурмат белгиси» ордени ва Совет Иттифоқининг кўпгина медаллари билан мукофотланди.

Партиянинг содиқ фарзанди ва ҳормас-толмас меҳнаткаш Яков Григорьевич Горбуновнинг порлоқ хотираси Совет Ўзбекистони меҳнаткашларининг қалбида ҳамиша сақланиб қолади.

Ш. Р. Рашидов, И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, Я. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Қ. Камолов Н. Маҳмудов, Г. М. Орлов, С. Р. Расулов, С. У. Султонова, А. С. Абдалин, Р. Ҳ. Абдуллаева, Г. А. Габриельянц, С. К. Зиёдуллаев, И. В. Марцинюк, М. Г. Турсунов, А. Р. Хўжаев, М. А. Зоидов, В. С. Содиқова, П. Н. Педнопов.

МИРЗАЧЎЛ — БАХТЛАР ВОДИЙСИ

Суғориш ҳаммадан кўпроқ зарурдир ва ўлкани ҳаммадан кўпроқ ўзгартириб юборади, уни яшнатади, ўтмишга хотима беради, социализмга ўтишни мустаҳкамлайди.

В. Ульянов (Ленин)

Халқимиз дарёларни чўлларга буриш, биёбонда бўстонлар яратишни асрлар бўйи орзу қилиб келди. Эртаклар тўқиди, афсоналарда куйлади бу орзусини. Буюк Алишер Навоийнинг «Фарҳод ва Ширин» достони ҳам шу орзу туфайли яратилди. Бугунги кунда афсоналар ҳақиқатга айланмоқда. Бунга мисол гуллаб-яшнаётган Мирзачўлдир. Чўлда Фарҳод ГЭСи қад кўтарди. Сиз суратда Фарҳод нурхонаси ёнида қад кўтараётган Ширин шаҳарчасининг бир қисмини кўриб турибсиз.

БИЁБОНДА БИР БЎСТОН

Деҳқон учун савоб Макка йўлида эмас, чўлни яшнатишда

ОЙБЕК

МИРЗАЧЎЛ боғларида ўрик оппоқ гуллади.

Қирларда алвон-алвон лолалар денгизи гуриллаб, ёлқинланиб ёнмоқда.

Майин шабада Сир чеҳрасидан, унинг кумуш кокиллари — анҳорлар юзидан бўса олиб келиб, қувончдан елиб-югуриб чўл баҳорини куйлайди, бир муҳлатли ўткинчи эмас, абадий баҳорини...

Мирзачўлни абадий баҳор либосига буркаш, дунё умид билан боқадиган воҳага айлантириш учун эҳ-ҳе, қанча ишлар қилинди!

— Журналистларни кучли, такрорланмас характерлар, ҳайратомуз воқеалар қизиқтиради, — деди Мирзачўл қурилиш бошқармаси бошлиғи Тўхтамиш Боймиров.

— Шундай катта чўлни бўйсундираётганларнинг ҳаммаси ҳам кучли, иродали кишилар деб ўйлайман.

— Тўғри. Чўл одамни ўзи саралаб олади. Юринг, музейимизни бир кўринг.

— Қанақа музей?

— Мирзачўлни ўзлаштирувчилар музейи. Чўлнинг тарихи ҳам, кишиларимизнинг орзуси-ю шижоати ҳам ифодаланган унда.

Тўхтамиш Боймировнинг ўзи ҳам чўлнинг ошиғи, чўлнинг заҳматкашларидан. Ўзи ҳам асли чўллик, Қарши даштидаги Некуз қишлоғида туғилган. 1957 йилда Тошкент Темир йўл инженерлари институтини битиргандан буён Мирзачўлда ишламоқда. Инженер, катта прораб, участка бошлиғи, бош инженер ўринбосари. Мана ҳозир чўлқуварлар-идорасининг бошлиғи.

Музейга кираверишдаги катта суратга кўзим тушди. Елкасидан тузи чиқиб ётган теп-текис чўл. Мунгли кўзларини чангли уфққа тикиб турган туя. Иккинчи бир суратда қум босган канал. Учинчисида улкан сардоба тасвирланган. Бу суратлар хаёл ипини Мирзачўлнинг ўтмишига тортиб кетади. Чўлнинг ўтмиши эса ўша туя кўзидек мунгли. Археология қазилмалари Сангзордан ташқари Ёйилма, Сайхон, Равот, Ардахшон сойлари бўйида деҳқончилик қилинганидан далолат беради. Авлод-аждодларимиз ўн и к к и асрларда Ёйилма сойи бўйида кориз усулида ер ости сувларидан ҳам фойдаланишган. Чингизхон лашкарлари, кўчма қумлар, шўр хароб қилиб юборди уларни.

Халқ эса 1575—1597 йилларда Туятортар каналини қуриб, Зарафшондан сув олди. Булунғур, Сангзорнинг бир қисм суви қўшилиб, Туятортар канали Жиззах орқали Темурланг дарвозасидан Мирзачўлга оққан.

Урумбой Мирзо канали эса Сирдарёдан сув олиб, чўлнинг бир этагини суғорган.

XIX асрнинг етмишинчи йилларида чор ҳукумати Мирзачўлни ўзлаштиришга ҳаракат қилиб кўрди. Кауфман, Бухоро, Хива ариклари қазилди. 1900 йилда Ф. П. Елистратов лойиҳаси бўйича 45 минг ботмон майдонни суғориш бўйича ишлар бошланди. Лекин бел-кетмон, ибтидоий усуллар билан бундай катта чўлни ўзлаштириб бўлмас эди. Каналларни сел ювиб, қум босиб, ернинг пешанаси «шўрлаб» кетди.

МИРЗАЧЎЛНИНГ чинакам тонги ёш Совет давлати билан бирга отди. 1918 йил 17 майда В. И. Ленин Туркистонда суғориш ишларини ривожлантириш учун 50 миллион сўм ажратиш ҳақидаги Декретни имзолади. Ирригация ишларини бошқарувчи махсус ташкилот (ИРТУР) тузилди. 1921 йилда эса Мирзачўлни суғориш бошқармаси ташкил этилди. Хароб бўлган каналлар, сув иншоотлари тўрт йил давомида тартибга келтирилди. Чўлда Улуғ Ватан уруши йилларида ҳам иш давом эттирилди. Фарҳод ГЭСи бунёд этилди.

Чўлга сувни меъёри билан оқизиш, ерларнинг шўрини ювиш, зовур тармоқларини кенгайтириш — деҳқончилик маданиятини кўтаришга имкон берди. Агар 1917 йилда Мирзачўл ерларининг гектаридан 7 центнердан ҳосил олинган бўлса, 1956 йил 20-22 центнердан хирмон кўтарилди.

Чўлга кенг миқёсда ҳужум бошлаш учун шарт-шароитлар яратилганини ҳисобга олиб КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Мирзачўлнинг ерларини ўзлаштириш ва суғориш тўғрисида қарор қабул қилди.

Фарҳод ГЭСи чўлга электр қуввати берди. Гидроузел дарё сувини кўтарди.

Қайроққум сув омбори Сирдарё сувини кафтида тутиб, чўлнинг ҳамма ерини суғоришга йўл очди.

Илмий-тадқиқот институтлари катта массивларни ўзлаштириш, суғориш лойиҳаларини тайёрлашди, илмий хулосалар чиқаришди.

1956 йил. Республикамизнинг ҳамма областларидан чўлга дастлабки қалдирғочлар кўчиб кела бошлади. Ўша қалдирғочлардан бири, андижонлик машҳур пахтакор Ғанишер Юнусов тилидан ҳурматли ёзувчимиз Абдулла Қаҳҳор ёзган эди: «...Биз саксон уч хўжалик эдик. Партия ва ҳукуматимиз Мирзачўлнинг пешанасига битган шўрини ювиб ташлаш керак деганда саксон уч хўжалик баравар кўрпамизни кўтарганмиз.... Биз чўлни юриб-югуриб эмас, эндиликда учиб қувлаймиз. Чўл ўрнини пахтазорларга, боғларга, боғ-қишлоқлар, боғ-шаҳарларга бўшатиб қочаётипти, орқасига қарамай қочаётипти»! Ғанишерларнинг изидан минглаб ғанишерлар келди. Чўлнинг ўзида ҳам кўплаб ғанишерлар, чўливойлар, тўхтамишлар туғилди.

Улкан чўлни бел-кетмон билан «орқасига қарамайдиган» қилиб қувиб бўлмасди. Унинг ўз ҳажми, салоҳиятига ярашадиган, мос тушадиган ЯНГИ УСУЛ керак эди. Бу йўл топилди: КОМПЛЕКС УСУЛ. Ирригация тарихида биринчи — ерларни комплекс суғориш ва ўзлаштириш усули.

Ягона план, ягона техника сиёсати асосида ишлайдиган қудратли қурилиш ташкилоти — «Главголодностепстрой» тузилди. У лойиҳадан тортиб массивларни тўла ўзлаштиришгача, пахта ўстиришдан тортиб, болалар боғчаларига ўйинчоқлар, мактабларга дарсликлар олишгача жавобгар. Ҳамма иплар шунинг қўлида, Мирзачўлнинг ҳамма муаммолари унинг бошида. У совхозларнинг ерини текислаб, экинзорлар қилади. Ҳар бир совхоз учун битта мукаммал шаҳарча қуради. Электр, газ, водопровод, канализация, телефон, иситиш тармоқлари билан. Хўжалик ҳамма жиҳатдан юз фоиз тахт бўлгач унга ном бериб, республика Совхозлар министрлигига топширади.

Бу усул ўзининг ҳаётийлигини, фойдали ва истиқболли эканлигини тажрибада кўрсатди. Тарқоқ усулда ўзлаштирилган Марказий Фарғонадаги хўжаликларнинг ҳатто энг илғори ҳам ўн икки йилгача ўзига сарфланган харажатларни қоплай олмади. Мирзачўл хўжаликлари эса тўрт-беш йилда фойда бера бошлади. Кейинги ўн йил давомида Мирзачўлга 1 миллиард 210 миллион сўм сарф қилинган бўлса, шу йиллар давомида ундан 1 миллиард 230 миллион сўм даромад ҳам олинди.

Мирзачўл-истиқбол воҳаси. Бу ерда пахтачилигимизнинг келажаги яратилмоқда. Темир-бетон новлар. Асбоцемент қувурлар. Эгилувчан капрон шланглар. Сунъий ёмғир ёғдирувчи машиналар. Остига полиэтилин тўшалган каналлар. Гербицидлар... Ана шулар туфайли Мирзачўл хўжаликлари ҳар бир ишчи ҳисобига республикада энг кўп ва арзон пахта етиштирмоқда. Республика Совхозлар министрлиги хўжаликларида ҳар бир ишчи ҳисобига 6,6 тоннадан пахта етиштирилган бўлса, Мирзачўл совхозларида 17,8 тоннадан пахта етиштирилди. Жами ҳосилнинг 83 проценти машиналар билан териб олинди.

«Ўзбекистонда ижтимоий фанлар» журнали ёзган эди:

«1921-22 йилларда Туркистон автоном республикасига 93 мингта кетмон ва қишлоқ хўжалик асбоб-ускуналари ясаш учун 35 минг ботмон темир келтирилди». Кетмон келтирилди... Юксалишимиз одимларини қаранг.

Замондошларимиз эса чўлга бел-кетмон билан борганлари йўқ, асфальт йўллардан, пухта ўйлаб тузилган, «етти ўлчаб бир кесилган» лойиҳалар билан, қудратли техника, юқори кучланишли электр қуввати узатиш линиялари билан, замонавий корхоналар билан кириб бордилар.

Мирзачўлга:

Бекобод бинокорлик материаллари ва буюмлари заводи;

Янгиер темир-бетон буюмлари заводи, сопол-қувурлар заводи;

Бекобод ғишт заводи ёрдам бериб турди.

Мирзачўл учун:

Составида бетон новлар, шағал саралаш, силикат-бетон, керамзит-бетон, вибропрокат темир бетон, пардозбоп панеллар ишлаб чиқарадиган заводлари бўлган Жиззах бинокорлик материаллари комбинати ишлади.

Чиноз шағал саралаш ва темирбетон буюмлари тайёрлаш, Гулистон ремонт-механика заводлари Мирзачўлга хизмат қилмоқда.

Яна бир мисол келтирамиз: Мирзачўл ўзлаштирила бошлагандан буён у ерда барпо этилган шаҳар, район, совхозларда 1.064.100 квадрат-метр уй-жой қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бу биёбонда бир бўстон яратилди, деган гап. Бутун бир воҳа. Уни «кучли характерли, иродали кишилар» — чўлқуварлар бунёд этдилар. Шу беш йилликда Мирзачўлни суғориш ва ўзлаштириш ишларининг биринчи навбати ниҳоясига етказилади. Чўлқуварлар келгуси йили Жиззах массивига юриш бошлашга тайёргарлик кўрмоқдалар. Тажрибали мутахассислар А. А. Саркисов, Е. И. Озерский, Д. К. Терситский, А. Қ. Қосимов, Т. Боймиров, Э. М. Беньяминович биланбирга ишлаб, тажриба тўплаган ёшлар бу вазифани ҳам шараф билан бажарадилар.

МИРЗАЧЎЛ боғларида ўрик гуллади. Оппоқ. Кўзни қувонтиради.

Бутун Мирзачўл бир боғ, яшнаган бўстонга ўхшайди. Бахтлар водийсига ўхшайди. Чигит пўстлоғидан қалпоқ кийиб чиққан мурғак ғўзалар эгатларни йигит мўйлабидек безай бошлади.

Қирларида алвон-алвон лолалар гулхани ловуллайди.

Бу бўстонни айни навбаҳорда кезган атоқли қирғиз ёзувчиси Чингиз Айтматов тўлқинланиб ёзган эди: «Мирзачўл қурғоқ ерларда ирригация ва деҳқончиликни ташкил этиш халқаро мактабига айланди. Бу ерга чет эллардан келиб-кетаётган сайёҳларнинг ҳисоби йўқ. Мирзачўлга қараб туриб, ишонч билан, ер куррасининг аҳолиси доим кўпаяверсинеримиз ҳаммани боқишга қодир! Дунё бизга боқаверсин, шунда унинг келажагига ишончи яна ҳам мустаҳкамланаверади, дея оламиз». Бу бўстонни совет кишилари, замондошларимиз яратганлар, яратмоқдалар. Мирзачўлнинг пешанасидаги шўрни ювиб, унга абадий баҳор либосини кийдирмоқдалар. Бу бахт, баҳор воҳаси авлодларимизга боқий мерос бўлиб қолади.

С. НУРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Янгилик шарофати

Мирзачўлда ҳар қадамда янгиликка дуч келасиз. Совхозларимиз янги, қилаётган ишларимиз янги. Чиндан ҳам пахтакорларнинг тажриба майдони, янгиликларни синовдан ўтказадиган жойи бўлиб қолди бу чўл. Конструкторларимиз ихтиро қилган машиналар ҳам, олимларимиз яратган уруғлар, дори-дармонлар ҳам дастлаб бизга келтирилади.

Масалан, бизнинг совхозни олиб кўрайлик. Республикада биринчилар қатори туксизлантирилган чигитни экиб кўрдик. Уяларга белгиланган миқдорда аниқ уруғ ташлайдиган сеялка билан. Бунинг шарофати билан қанча уруғни иқтисод қилиб қолдик. Яганa қилиш машаққатларидан ҳоли бўлдик. Олимлар, конструкторлар далаларимизда тез-тез бўлиб, маслаҳатлар бериб туришади.

Пайкалларимиз кенг, яхши текисланган. Бу, бизга дала ишларида механизация кучидан унумли фойдаланиш имконини беради. Чигит экиш, ғўза парвариши деярли тўла механизациялаштирилган. Ҳосил йиғим-теримини ҳам кенг механизациялаштирмоқдамиз. Пахтанинг қарийб 90 проценти машиналарда терилмоқда. Терим муддати 30 кунга, тўрт қаторли «Ўзбекистон» маркали машиналар ишлайдиган бўлим, бригадаларда эса 10-12 кунга қисқартирилди.

Иттифоқимизнинг турли республикаларидан бизга хилма-хил машина-механизмлар тайёрлаб юборишади. Айниқса белорус қардошларимиз тайёрлаб юборган «МТЗ-50» тракторлари деҳқонларимизга жуда манзур бўлди. Бу тракторлар кенг қаторлардаги ғўзаларни парвариш қилишда жуда унумли ишлайди. Бизнинг Мирзачўл шароитида бир механизаторнинг нормаси 10-12 гектар. «МТЗ-50» тракторлари билан эса 16-20 гектар майдондаги ишни бажариш мумкин.

Биз янгиликларни ўрганиш билан бирга дўстларимизга билганларимизни ўргатяпмиз ҳам. Совхозимизга мамлакатимизнинг пахтакор районларидан ҳар йили кўплаб вакиллар келишади. Биз уларни ернинг шўрини қандай йўқотаётганимиз, новлар, зовурлар қурилиши, кенг қаторлардаги ғўзани парвариш қилиш усули, алмашлаб экиш, гербицидлардан фойдаланиш соҳасидаги тажрибаларимиз билан таништирмоқдамиз.

Ҳозирги деҳқон фан, техника ютуқларидан хабардор бўлиб турмаса юқори ҳосил ололмайди, ҳаётдан орқада қолиб кетади. Шу сабабли биз олимлар, конструкторлар, ишчилар билан ҳамкорликда ишлаяпмиз.

И. ТЕШАБОЕВ,
Сирдарё областидаги «Партия XXIII съезди» совхозининг бош агрономи.

ЧЎЛ МАДҲИ

В. ШТАЙНЕР:
(Юнайтед Пресс мухбири)

Мирзачўлнинг ўзлаштирилиши — саҳрони бўйсундиришнинг ажойиб лойиҳасидир... Саҳродан бир қарич ерни тортиб олиш қандай машаққатли эканини мен яхши биламан.

* * *

ВАН ДОН БЕРГ:
(Голландиялик профессор)

Биз Мирзачўлда сув иншоотларининг шу қадар кенг миқёсда қурилаётганидан ғоят ҳайратдамиз. Бу ерда ўз кўзимиз билан кўриб, шунга ишонч ҳосил қилдикки, Совет Иттифоқи ҳамма фан ютуқларини тинчлик муаммоларини ҳал этишга қаратмоқда... Мен Мирзачўлни халқаро лаборатория, деб атайман. Бу лабораторияда нимаики кўрган бўлсак, ҳаммаси учун Совет ҳукуматига ва Ўзбекистон ҳукуматига миннатдорчилик билдирамиз.

* * *

АЛАН МАРШАЛЛ:
(Австралиялик ёзувчи)

Мен Мирзачўлни, совет кишиларининг қўли билан бунёд этилган эрам боғини кўрдим. Пахтазорларининг этаги кўринмайди. Мирзачўлда қазилган каналлардан Австралиянинг энг катта дарёсидагига нисбатан ҳам кўп сув оқиб турибди. Бутун чўл ям-яшил. Бир вақтлар Мирзачўл қуш учса қаноти куядиган саҳро бўлган. Ҳозир эса сайроқи қушлар маконига айланган.

Мирзачўлнинг ўзлаштирилиши — совет кишиларининг буюк жасорати, ақл бовар қилмайдиган жасорат, чинакам мўъжизадир.

* * *

Ф. ЛЯМУР:
(Франция ер тузиш миллий компаниясининг президенти).

Мирзачўл — ҳақиқатан ҳам гигант қурилишдир. Иш кўлами жиҳатидан бунга ўхшаш қурилиш бутун дунёда йўқ.

* * *

ЖЕК УИНКЕР:
(Америкада чиқадиган қурилиш ва архитектура журналлари нашриётининг мухбири).

Мирзачўлнинг тап-тақир ерларини бўйсундирган кишиларнинг даҳосига қойилман.

* * *

ПАВЛИ ШУМАНОВЕЦ:
(Югославиялик ирригатор)

Бизнинг ҳамма мутахассисларимиз Ўрта Осиё ирригаторларининг тажрибаси билан жуда қизиқиб танишдилар. Бу тажриба, жумладан, катта ирригация ишлари олиб бораётган Югославия учун ҳам фойдали бўлиши мумкин. Мирзачўлдаги янги ерларни ўзлаштириш лойиҳаси билан, сув манбаларидан рационал фойдаланиш соҳасида Ўзбекистон мутахассислари ишлаб чиққан усуллар билан танишиб, кўпгина фойдали нарсаларни ўрганиб олдим.

Жанубий Мирзачўл каналидаги сув тақсимлагич иншооти.

Сирдарё суви ана шу новлардан оқади.

А. Тўраев фотолари.

МИРЗАЧЎЛ ҲАҚИДА

СО МИН И:
(Бирма революцион кенгашининг аъзоси)

Инсон қодир бўлмаган иш йўқ. У истаган нарсасини бунёд эта олади. Ҳозирги Мирзачўл бу фикрнинг ёрқин далилидир.

* * *

ГАРЕГИН СЕВУНЦ:
(арман ёзувчиси)

Лолалар билан қопланган... Мирзачўл. Очиғини айтсам, бу бир-бирига зид бўлган икки тушунча мени ҳайратга солиб қўйди.

Мени таажжублантирган нарса шу бўлдики, ҳамроҳларим дам олиш учун ана шу лолалар билан қопланган ажойиб жойни қўйиб, Сирдарёнинг қумлоқ соҳилида тўхташди. Бу ерга дарё оқимининг бир маромдаги садоси эшитилиб турар, йўловчиларни ўз бағрига чорларди.

— Нима учун биз дам олгани чўлда қолмадик?

— Биз чўлнинг қоқ ўртасидамиз, — деб жавоб беришди дўстларим.

Бу жавоб мени баттар таажжублантирди. Биз чўлда эмишмиз! Ахир гиламдек лолазор теварагини қуршаган қишлоқ шундайгина кўз олдимизда турибди-ку!

* * *

С. УГАН:
(Япониядаги «Акахата» газетасининг мухбири)

Биз Ленининг васиятлари билан гуллаб-яшнаган Мирзачўлни кўрдик. Фақат социалистик жамиятгина табиатни бундай кенг миқёсда забт этишга қодир кучга эга.

* * *

Э. САПЕДА:
(«Ла Вос де Мехико» газетаси мухбири. Мексика).

Янги ўзлаштирилган Мирзачўлда бўлганингда ўзингнинг одам бўлиб туғилганингдан қувонасан... Социализм табиатни бўйсундира олишини совет халқи амалда кўрсатди. Бу чўлнинг ўзлаштирилиши ўз аҳамияти жиҳатидан космосга кема учириш билан тенгдир.

* * *

К. КАСТЕЛЬГРАНДЕ:
(«Эл популар» газетаси. Уругвай).

4-совхоз посёлкасида биз болалар боғчасини кўрдик. У дунёдаги ҳар бир мамлакатнинг пойтахтини безаб турса арзийди.

МУСОБАҚАДОШЛАР УЧРАШУВИ

«Минглар шартномаси» мусобақасининг қатнашчилари — РСФСР, Украина ва Белоруссия тўқимачилари делегацияси республикамизда бирнеча кун меҳмон бўлиб турди. Меҳмонлар ўтган куни Тошкент тўқимачилик комбинатида бўлишди. Бу ерда ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари ўз тажрибалари билан ўртоқлашишди, ўхшаш корхоналарда жорий этилган янгиликлар тўғрисида ҳикоя қилиб беришди. Тошкент тўқимачилари «Минглар шартномаси»га қўшилажакларини билдириб, корхона маркаси шарафи учун курашда, беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун авж олиб кетган мусобақада янги меҳнат муваффақиятларини қўлга киритишга астойдил аҳд қилганликларини билдиришди.

Қардош республикалардан келган тўқимачилар комбинат фаолияти билан, коллективни социал ривожлантириш планлари билан танишдилар, фабрикаларнинг цехларида ишчи ва мутахассислар билан суҳбатлашдилар.

Меҳмонлар кеча Тошкентдан жўнаб кетишди.

ЎЗБЕКИСТОНДА СОВЕТ АДАБИЁТИ КУНЛАРИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Диёримизда СССР ташкил топганлигининг 50 йиллигига бағишланган совет адабиёти кунлари ўтяпти. Бу кунларда республикамиз меҳнаткашлари кўп миллатли адабиётимизнинг вакиллари билан учрашадилар. Шаҳар ва қишлоқларда дўстларимизнинг шеърлари, сўзлари янграйди. Қуйида биз совет шеърияти намояндалари бир нечасининг шеърларини газетхонларимизга ҳавола қиламиз.

Мирзо ТУРСУНЗОДА.

ҲИСОР ТОҒЛАРИ

Кўрганмисан Ҳисор тоғин тизмалар манзарасин,
Осмонўпар чўққиларин, нуқра, соф шаршарасин,
Қоялардан тикка учган, сой, ирмоқли дарасин,
Кўрганмисан Ҳисор тоғин учқур оҳу баррасин.
Бу тизмалар ўхшамайди бошқа тоғларга асло,
Бу тоғларнинг бор ўзгача завқ-шукуҳи доимо,
Бунда тоғлар саф бўлишиб, бир-бирига қўйган бош,
Бири пасту, бири баланд, барида кўрку жило.
Ҳисор тоғин ҳар ўнгири чашмаларнинг конидир,
Балиқларин овламоқлик сайёдлар армонидир.
Туя каби бўйнин чўзиб бунда сузар булутлар,
Жилғалардан сув ичару, гул-кўкатлар жонидир.
Ҳисор тоғин ўнгирлари сайр-томоша жойимиз,
Манзилимиз, майдонимиз, кўрку, сеп, чиройимиз.
Тоғ бағридан қайнаб чиқиб, куйлаб оққан булоқлар
Юрагимиз оҳанги-ю, суту қаймоқ, мойимиз,
Баланд тоғлар булутларнинг бағрин тешиб ўтишган,
Илдизлари ер қаърига таралишиб кетишган.
Мисли зафар байроғидек, ҳаёт машъалисимон,
Тонгги қуёш баркашини қўлларида тутишган.
Ҳисор тоғи олтин, кумуш, сурма, симоб конидир,
Ташналарга кеча-кундуз суви роҳат жонидир.
Май пиридек шаршаралар шаффоф сувин шопириб,
Қўлларида юрти тутган хузурбахш май жомидир.
Мен бу тоғлар этагида, тош бағрида туғилдим,
Унинг аза, кўз ёши ва шодлик гувоҳи бўлдим,
Мен улғайиб чиққанимда юртим тоғин устига,
Элга ҳофиз, йўлда эса қуёш ҳамроҳи бўлдим.

НАЗАРМАТ таржимаси.

Римма КАЗАКОВА.

АМУР

Амур — денгиз каби сира бермас ён,
Унинг қирғоқлари метиндан — қаранг!
Ўшқирар у: бузаман, этаман вайрон —
Ҳарсангларга урилиб сочади жаранг.
Ғазабнок, каҳрабо, жиддий, шиддаткор.
Гоҳида ширинсўз, юввош боладай.
Сенинг тўлқинингда минг хил оҳанг бор;
Мис карнай навоси ҳам нозик сурнай,
Сен менга муҳаббат ва азиз пойтахт,
Сахий машъаласан, бардошли қалқон.
Мен учун бу ерда ҳамма нарса тахт,
Барча орзуларим шунда намоён.

Гулчеҳра ЖЎРАЕВА таржимаси.

Дмитро ПАВЛИЧКО.

СОНЕТ

Неваралар бизни тутар сўроққа,
Ҳатто қутулмасмиз кўз юмган замон:
Қандай қарагансиз севги. фироққа,
Ақлми, юракми бўлган ҳукмрон!
Уларга фарқсиздир шароитимиз,
Қад кўтардик қандай пойдан, ботқоқдан.
Ва қандай зулматдан омон ўтиб биз
Тобландик, тонмадик инсон бўлмоқдан.
Булутли йўллардан ўтган чоғларда
Олдинда юлдузлар бўлди етакчи.
Улар эмас эди пахча чўғпардай,
Улар ёрқин эди, доно кўмакчи.
Неварам, бу олов қизил юлдузнинг
Сургунда кўксимга солганлар изин...

Юсуф ШОМАНСУР таржимаси.

Қайсин ҚУЛИЕВ.

ҲАЙРАТ

Гуллар бош эгади, юлдуз чарақлар,
Қор эриб, тоғлар ҳам товланар турлик.
Мен учун дунёда ҳаммадан баттар; —
Ҳайратни билмаган одамлар шўрлик.
Ижод чаманида такрор ва такрор,
Ҳайратга тушамиз буюк санъатдан
Улар ҳам туғилган қачондир илк бор
Оддий нарсаларга бўлган ҳайратдан.
Ҳайратда боқдим мен гулга-чечакка,
Гарчанд сирпаридан эмасман воқиф.
Ҳайратга тушдим мен куй тинглаб якка,
Ёки ўзгаларнинг шеърига боқиб.
Дарёлар гувиллаб чопар денгизга,
Қушлар хаёлингни завққа ўрайди.
Замин мўъжизалар берару бизга,
Эвазига фақат ҳайрат сўрайди.

Абдулла ОРИПОВ таржимаси.

* * *

Якка-ёлғизликдан қиламан ҳазар,
Кимсасиз умримга ўқийман лаънат.
Бир дам одамларни кўрмасам агар
Ишдан чарчагандай ҳоритар даҳшат.
Хонаси кечқурун чироқсиз бўлса,
Чироқ сўраб олар қўшнига кириб.
Ҳамроҳи қояда осилиб қолса
Тоғлик кетмас уни доғда қолдириб.
Менинг ҳам даргоҳим бўлсин деб ёруғ,
Одамлардан чироқ сўрайман мудом.
Кимсасиз йўлларда юрмоқ кўп оғир,
Ҳамроҳли йўл енгил олис бўлса ҳам.
Биламан умримнинг сарҳади яқин,
Сўнгра келар ўзга йилларга навбат.
Ҳаёт давом этар йўлида тағин,
Йўл-ла бирга тугаш даҳшатли фақат
Қаро ерда ёлғиз ётмоқни ўйлаб,
Бағримни эзади аччиқ бир алам:
Дўстим билан сира дардлашолмайман,
Қайта дуч келмайман душманимга ҳам.

Маъруф ЖАЛИЛ таржимаси.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ПХР. Польша деҳқонлари баҳорни шайланиб кутиб олдилар. Мамлакатнинг давлат қишлоқ хўжаликларидаги барча юмушлар механизациялаштирилган. Польша далаларида 240 минг трактор, мингларча сеялкалар ва бошқа техника ишламоқда. Суратда: Зеленогурск воеводлигидаги Швецко давлат хўжалиги далаларида ерларни озиқлантириш тасвирланган.

ЦАФ — ТАСС фотоси.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ГФРДА БЎЛИШИ

ГАННОВЕР, 22 апрель. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Н. Новиков бошчилигида бу ерда меҳмон бўлиб турган Совет делегацияси Ганновердаги халқаро саноат ярмаркаси стендларини кўздан кечиришни давом эттирди. Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар «МАН» машинасозлик фирмаси, «АЭГ-Телефункен» электротехника концерни ва бир қанча бошқа фирмаларнинг павильонларини, шунингдек радио аппаратлари халқаро виставкасини бориб кўрдилар.

Улар фирмаларнинг вакиллари билан суҳбатлашдилар. Уларнинг ГФР «Химия саноати бирлашмаси» президенти К. Хенкел билан, Ғарбий Германиядаги энг йирик химия компанияларидан бири бўлган «Хехст» компанияси, шунингдек «Дегусса» фирмаси раҳбар вакиллари билан учрашувлари амалий, дўстона вазиятда ўтди.

Ганновер аэродроми территориясида авиация виставкаси очилди. Совет делегацияси ана шу виставкани бориб кўрди. Виставкада 15 мамлакатдан, шу жумладан Совет Иттифоқи, Польша, Руминия, Англия, АҚШ, Франция, ГФР, Канада, Японияддан 446 фирма иштирок этмоқда.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ВЕНГРИЯ ЯНГИЛИКЛАРИ

◆ **БИРИНЧИ АТОМ СТАНЦИЯСИ**

Будапешт яқинидаги Пакша шаҳрида Венгриянинг биринчи атом электр станцияси қурилиши учун майдон тайёрланди. Станцияни тиклаш совет-венгер давлатлараро битимига мувофиқ олиб борилади. Тўла қуввати икки миллион киловатт бўладиган бу атом электр станциясининг биринчи агрегатлари янги типдаги 440-мегаваттли реакторлар билан жиҳозланади. Станция учун муҳим техник ҳужжатларни ва асосий ускуналарни СССР етказиб беради.

◆ **БУЮРТМАЧИЛАР — 61 МАМЛАКАТ**

Венгрияда тайёрланган консерваларни 61 мамлакат, шу жумладан Япония, Канада, Австралия, АҚШ ва бошқалар сотиб олмоқда. Венгрия Халқ Республикаси консерва саноати маҳсулотининг 60 проценти экспортга чиқарилаётир. Сўнгги пайтларда қизил қалампир, томат ва озуқа пектини сингари ранг-баранг концентратлар тайёрлаш ва экспорт қилиш айниқса кўпаймоқда.

◆ **ЯНГИ ДОРИ-ДАРМОНЛАР**

Олтмишинчи йилларда фармацевтика саноати социалистик Венгрия халқ хўжалигининг асосий тармоқларидан бирига айланди. Сўнгги тўрт йилнинг ўзидаёқ дори-дармонлар тайёрлаш икки баробар кўпайди. Мамлакатнинг фармацевтика заводлари ички талабларни тўла қондириш билан бир қаторда ялпи маҳсулотнинг ярмидан кўпроғини бошқа мамлакатларга экспорт қилаётир. Чет мамлакатларда Венгрия дориларига талаб жуда катта. Шу боисдан ҳам ВХР фармацевтлари катта тадқиқот ишлари олиб бормоқдалар. Бултур мамлакат заводлари 25 хил янги дори ишлаб чиқарди. 1972 йилда улар яна 27 хил дорига кўпаяди.

◆ **КИТОБХОН ХАЛҚ**

Венгрияда участка кутубхоналари системасини ташкил этиш якунланмоқда. Бу система энг узоқ аҳоли пунктларини ҳам адабиёт билан таъминлаш имконини беради. 1975 йилга қадар янги кутубхоналар ташкил этиш учун 100 миллион форинт сарфлаш мўлжалланмоқда. Ҳозирги пайтда мамлакатда тўққиз минг кутубхона бўлиб, уларда 25 миллион томлик китоб фонди бор. Бултур мамлакат аҳолисининг салкам ярми ана шу кутубхоналар хизматидан баҳраманд бўлишди.

◆ **КОНКУРСДА ҲАММА ҚАТНАШАДИ**

Венгер—Совет дўстлиги жамияти «Яхши китоб керак» деган конкурс эълон қилди. Конкурсда ўн минглаб венгер китобхонлари-ишчилар, инженерлар, деҳқонлар ва ўқувчилар қатнашмоқдалар. Мамлакатдаги барча кутубхоналар рус совет ёзувчиларининг 43 номдаги китобини танлаб олиб ўзларининг махсус конкурс стендларига қўйдилар. Конкурс қатнашчилари ана шу асарлар бўйича саволларга жавоб қайтариб, 1 октябрга қадар кутубхоналарга ёки китоб магазинларига топширишлари керак. Ушбу конкурсда ғолиб чиққанлар «Жигули» автомашинаси, Москва ва Ленинградга туристик саёҳат йўлланмаси ва бошқа буюмлар билан мукофотланадилар.

(АПН—БУДАПРЕСС).

ҲИНДИ-ХИТОЙДАГИ ЖАНГЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 20 апрель. (ТАСС). Америка авиацияси Жанубий Вьетнамни қаттиқ бомбардимон қилишни давом эттирмоқда. Анлок, Дананг районлари, Марказий ясси тоғдаги вилоятлар зарбага учради.

Жанубий Вьетнам ватанпарварлари ўтган кунлар ичида душманнинг бир қанча базаларига, истеҳкомларига ва позицияларига ҳужум қилдилар. Сайгон режимининг қўшинлари денгиз соҳилида жойлашган Хоайан шаҳрини ташлаб чиқишга мажбур бўлди.

Хаунгиа ва Биньлон вилоятларида жанглар давом этмоқда. Халқ озодлик қуролли кучларининг жангчилари қўғирчоқ қўшинларнинг Анлок шаҳри районидаги истеҳкомларига 1.600 ракета ва снаряд ёғдирдилар. Душман солдатларига ва техникасига катта талафот етказилди.

Жанубий Вьетнамнинг шимолий қисмида озодлик кучлари душманнинг «Бастонь», «Рофф», «Бирмингэм» ва «Оринж» базаларига кеча ракета-миномётдан қаттиқ зарба бердилар. Ватанпарварлар кейинчалик «Оринж» базасини эгалладилар.

АҚШ информация агентликлари ва матбуоти Жанубий Вьетнамдаги Америка ҳарбий қўмондонлиги маълумотларига асосланиб, қуйидагиларни хабар қилади: Вьетнам ватанпарвар кучларининг торпедо катерлари ва самолётлари АҚШ 7-флотининг Тонкин кўрфазида жойлашган кемаларига ҳужум қилдилар.

Америка ҳарбий кемалари демилитаризация қилинган зонадан 20-30 миль шимолда туриб Шимолий Вьетнам соҳилларига ракета ва снаряд ёғдирган бир пайтда ана шу кемаларга зарба берилганлиги хабарларда таъкидлаб ўтилади.

ХАНОЙ. 20 апрель. (ТАСС). Вьетнам Демократик Республикаси ташқи ишлар министрлигининг вакили баёнот билан чиқиб, бу баёнотда Америка авиациясининг Виньлинь зонасидаги Хатинь, Нгеан ва Тханьхоа вилоятларидаги аҳоли зич бўлган районларни бомбардимон қилганлигини қоралади. Бу ҳаракатлар, деб таъкидлади ташқи ишлар министрлигининг вакили, жаҳон афкор оммасига дағдағадир. Жаҳон афкор оммаси АҚШнинг ҳукмрон доираларидан Вьетнам Демократик Республикасига қарши уруш ҳаракатларини кучайтиришни дарҳол тўхтатишни талаб қилади.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 23/IV да **Ёрил тош** (кундуз соат 12 да), **Танавор** (кеч соат 7 да).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 23/IV да **Ажал минораси.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 23/IV да **Тоғ гўзали**, 24/IV да **Севишганлар гиёбони.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **ОЗАРБАЙЖОН ССР ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ** (кеч соат 7 яримда; шанба ва якшанба кунлари кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда).

КИНО

Жиноятчи «Уэмбли» стадионида ўтирибди — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6 ва 9 да), «МОСКВА» (кундуз соат 2 ва кеч 8.20 минутда).

Менинг сўнгги тангоим — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Генерал учун тузоқ — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10, кундуз 12 ва кеч 9.45 минутда).

Муҳаббат фожиаси — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун). «МОСКВА» (кундуз соат 11 ва 5 да).

Любавинларнинг тугатилиши — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА
23 АПРЕЛЬ КЕЧ СОАТ 7 ЯРИМДА

Янги спектакль

С. САИДМУРОДОВ асари — А. МУҲАМЕДОВ музикаси

„ТОҒ ГЎЗАЛИ“

(3 парда, 4 кўринишли музикали комедия)

Постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист Абдурашид РАҲИМОВ.
Дирижёр — Наби ХАЛИЛОВ.
Рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. А. ВИЗЕЛЬ.
Хормейстер — К. САЪДУЛЛАЕВ.
Балетмейстер — О. НАЗРУЛЛАЕВ.
Концертмейстерлар — М. А. ФУРМАН, А. Б. МАЛИНА.
Режиссёр ассистенти — Р. МУҲИТДИНОВА.

23.IV.72 №96

СССР ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
1, 2 МАЙ КУНДУЗ СОАТ 3 ВА КЕЧ 8 ДА

КАТТА БАЙРАМ КОНЦЕРТЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: ЖЎМАНАЗАР БЕКЖОНОВ, ҚУВОНДИҚ ИСКАНДАРОВ, ТАМАРА ЮНУСОВА, ДИЛБАР АБДУЛЛАЕВА;

Ўзбек эстрадасининг солистлари:

ФАХРИДДИН УМАРОВ (ЛИРИК ҚЎШИҚЧИ)

Шерали ЖЎРАЕВ, Илёс МАЛЛАЕВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Азиза ТУЛАГАНОВА.

МИНИАТЮРА ВА СЎЗ УСТАЛАРИ

ҲАСАН ЙЎЛДОШЕВ ва ҒУЛОМ ТОЖИ АЪЛОЕВ.

II РЕСПУБЛИКА АСКИЯЧИЛАР КОНКУРСИНИНГ ҒОЛИБЛАРИ: Мадамин ЮСУПОВ (Марғилон), Ғуломжон РУЗИБОЕВ (Андижон), Йўлдошхон НОСИРОВ ва Неъматжон ТОШМАТОВ (Қўқон).

72 ЙИЛ РЕСПУБЛИКА ҚЎШИҚ КОНКУРСИНИНГ ЛАУРЕАТЛАРИ: Саёҳат МАЛИКОВА, Раъно ХАЛИЛОВА (Фарғона), Зумрад СОТИМОВА, Турғуной СОТИБОЛДИЕВА (Андижон), Роҳат АВЕЗОВА, (Хоразм), Гулистон ЖУМАНОВА (Қорақалпоғистон АССР), Азимжон АМИНОВ, Кимё НАЗАРОВА (Наманган);

КОНКУРС ҚАТНАШЧИЛАРИ: Самижон БОЛТАБОЕВ, Йўлдошали ТИЛЛАБОЕВ, Тожиали ОЛИМОВ (Наманган).

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программани — ҒУЛОМ ТОЖИ АЪЛОЕВ ва ҲАСАН ЙЎЛДОШЕВЛАР олиб борадилар.

БИЛЕТЛАР Свердлов номли концерт зали ва Марказий «Юбилей» спорт зали кассаларида кундуз соат 2 дан сотилади.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЎТКАЗИЛАДИГАН ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИНИНГ II ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛИ БОШ ДИРЕКЦИЯСИ
«ТОШКЕНТ» МЕҲМОНХОНАСИГА

КЎЧИБ ЎТДИ

Бош дирекция — 278-хона, телефон 332749.
Матбуот маркази — 244, 246-хоналар, телефонлар: 3907414, 3907316.
Хизмат кўрсатиш бюроси — 252, 254-хоналар, телефонлар: 3907322, 3907324.
Таржимонлар — 248, 250-хоналар, телефонлар: 3907316, 3907320.
Бош рассом — 256-хона, телефон 3907325.

БОШ ДИРЕКЦИЯ.

МОВИЙ ОСМОН ЧОРЛАЙДИ

«ОҚ ОЛТИН» КУБОГИ УЧУН МУСОБАҚАЛАР ОЛДИДАН

Баҳор ҳар бир касб-кор эгаси учун энг мароқли фасл ҳисобланади. Аммо бу фасл спортчилар учун айниқса севимлидир.

Шу кунларда парашютчи спортчилар ҳамда ҳаваскор учувчилар учун қизғин дамлар бошланиб кетди. Агар ДОСААФ республика авиация спорти клубига бориб қолгудек бўлсангиз, шу кунларда у ернинг нақадар гавжум бўлиб кетганлигини кўрасиз. Клубга янги келган ёшлар бир томонда авиациядан дастлабки сабоқ олишяпти. Кўпдан бери қатнаб юрган ёшлар эса иккинчи бир тарафда ғоятда иштиёқ билан машқ қилишяпти.

Маълумки, яқин кунлар ичида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг мукофоти — «Оқ олтин» кубоги учун мусобақалар бошланиб кетади. Ана шу қизғин беллашувларда Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон спортчилари чинакамига куч синашадилар. Шу туфайли республика авиация спорти клубининг машқ ўтказиш манзилгоҳларида ёш спортчилар дастлабки чиниқиш имтиҳонидан ўтмоқдалар.

...Мана, учувчи спортчилар белгиланган учиш машқини бажаришяпти. Бир тарафда инструктор учувчи, моҳир педагог А. Скиданов спортчи учувчи А. Поветьевга парвоз этиш сирларини тушунтириб бермоқда. Фақат була給гина эмас, қанчадан-қанча ёшлар бу ерда сабоқ олмоқдалар. Улар республиканинг спорт шарафини бир неча бор оқлаб келган ва оқлаётган довюрак ёшлардир.

Айниқса булар орасида қизлардан моҳир спортчилар етишиб чиқди. Улар эндиликда мустақил равишда учиш топшириқларини бажарадиган бўлиб қолдилар.

Тошкент политехника институтининг бешинчи курс студенти Валида Аҳмедова клубнинг энг яхши учувчи спортчиларидан ҳисобланади. У бирнеча йилдан бери ана шу авиаторлар масканида учувчилик маҳоратини зўр иштиёқ билан эгаллаб олмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ довюрак қиз анча муваффақиятларни қўлга киритди. Валида Аҳмедова шу кунгача мовий осмонимизда 40 соатдан ортиқ мустақил суратда парвоз қилди.

Парашютчи спортчиларнинг бажарадиган машқлари ҳам ғоятда мураккаб. Спортнинг бундай соҳаси билан шуғулланувчи йигит-қизлар яхши сабоқ ва машқдан ўтишларидан ташқари ўзларининг довюракликлари ва матонатлари билан ҳам зарур имтиҳондан ўтишлари керак. Клубда бундай синовлар, қанчадан-қанча машқлар катта талабчанлик билан олиб борилмоқда. Бўлажак мусобақалар бу ишларнинг қай даражада олиб борилганлигига катта синов бўлади. Ҳозирча бу соҳада анча-мунча муваффақиятлар кўзга ташланиб турибди.

Клубнинг моҳир парашютчи спортчилари ҳам анча ютуқларни қўлга киритишди. Масалан, Чкалов номли Тошкент Авиация заводининг токари, комсомол аъзоси Света Ишегулова шу кунгача 105 марта парашютда сакради. Тошкент алоқа институтининг студенти Нина Соснинанинг парашютда сакраш соҳасидаги маҳорати кўпчилик ишқибоз авиаторларни қойил қолдирмоқда. Бундай жасур йигитлар, довюрак қизлар клуб тарбияланувчилари орасида жуда кўп.

Қизғин мусобақалар яқин. Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистоннинг ёш ҳаваскор авиаторлари спортнинг бу соҳаси бўйича куч синашадиган дамлар яқин.

Суратларда: учувчи спортчи Валида Аҳмедова ва учувчи спортчиларнинг машқлари акс эттирилган.

Р. Шамсуддинов фотолари (ЎзТАГ фотохроникаси).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **РАВАЛПИНДИ, 21.** Бугун бу ерда З. А. Бхутто мамлакатнинг барча тўртта вилояти вакиллари иштирокида Покистон президенти сифатида қасамёд қабул қилди. Тантанали маросим ҳарбий ва ҳарбий-ҳаво қисмларининг паради билан ўтди.

◆ **ТОКИО, 21.** Америка қўмондонлиги Ҳинди-Хитойдаги агрессиясини кучайтириш мақсадида Окинавадаги АҚШ ҳарбий базаларидан фойдаланишни сўнгги кунларда активлаштириб юборди. «Майнити» газетасининг хабар қилишича, Вьетнам тупроғида ажал уруғини сочаётган «В-52» типидаги бомбардимончи самолётлар учун ёнилғи ташийдиган самолётлар АҚШ ҳарбий ҳаво кучларининг Кадена базасидан узлуксиз учиб турибди. АҚШ ҳарбий денгиз кучларининг вертолёт ташийдиган кемаси ва бошқа бир неча ҳарбий кемалари Американинг «Уайт-БИЧ» базасидан Ҳинди-Хитой соҳилларига чиқишга тайёргарлик кўрмоқда.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП. ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330.683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424, Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз — 54—01, Урганч — 34—55, Фарғона — 4—29—44.

Б. — 96. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 02389.